

Bireysel ve Takım Sporcularının Helikopter Ebeveyn Algılarının Belirlenmesi ve Karşılaştırılması

Determination and Comparison of Helicopter Parent Perceptions of Individual and Team Athletes

Ebru Olcay KARABULUT¹

¹ Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye.

AÇIK ERİŞİM

Editör:

Deniz BEDİR
Erzurum Teknik Üniversitesi, Spor
Bilimleri Fakültesi, Erzurum, Türkiye.

Hakemler:

Hande Baba KAYA
Düzce Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Düzce, Türkiye.
Volkan ÖZCAN
Artvin Çoruh Üniversitesi, Spor Bilimleri
Fakültesi, Artvin, Türkiye.

İletişim:

Ebru Olcay KARABULUT
ebolka@hotmail.com

Tarihler:

Geliş: 24.04.2024
Kabul: 15.05.2024
Yayınlanma: 30.06.2024

Künye:

Karabulut, E. O. (2024). Bireysel ve takım sporcularının helikopter ebeveyn algılarının belirlenmesi ve karşılaştırılması. *IntJourExerPsyc*, 6(1), 25-36.

<https://doi.org/10.51538/intjouexerpsyc.1465312>

ÖZ: Bu çalışma bireysel ve takım sporları ile uğraşan sporcuların helikopter ebeveyn algılarının belirlenmesini ve karşılaştırılmasını amaçlayan tarama modelli bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu, kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen, Ankara ilindeki farklı spor branşlarında lisansa sahip olan 16-19 aralığında 111 (%42) kadın, 153 (%58) erkek toplam 264 gönüllü sporcu oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Yılmaz tarafından geliştirilen "Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ)" kullanılmıştır. Veriler yüz yüze toplanmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık-basıklık değerleri incelenerek bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü ANOVA analizleri kullanılmış, yaş ve spor yılı değişkenleri için ise Pearson Korelasyon analizi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, bireysel ve takım sporları ile uğraşan sporcuların helikopter ebeveyn tutum algılarının normal düzeyde olduğu, ebeveyn tutumu algılarına cinsiyet, anne eğitim, algılanan ekonomik düzey, akademik başarı ve yaş değişkeninin etkisi olduğu, okul türü, baba eğitim durumu ve spor yılı değişkenlerinin ise etkisinin olmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: ebeveyn tutumu, helikopter ebeveyn, sporcu.

ABSTRACT: This survey-modeled study aims to determine and compare helicopter parents' perceptions of athletes engaged in individual and team sports. The study group of the research consisted of 264 volunteer athletes, 111 (% 42) females and 153 (%58) males, in the range of 16-19, who have licenses in different sports branches in Ankara, selected by convenience sampling method. The "Perceived Helicopter Parent Attitude Scale (HPAS)" developed by Yılmaz was used as a data collection tool. The data were collected face-to-face. The suitability of the data for normal distribution was examined by Skewness and Kurtosis values. Independent Sample T-Test and One-Way ANOVA analyses were used, and Pearson Correlation analysis was applied to the age and years of the sport variables. As a result of the research, it was found that the helicopter parental attitude perceptions of athletes engaged in individual and team sports were at an average level; the variables of gender, mother's education, perceived economic level, academic achievement, and age effected on parental attitude perceptions, and the variables of school type, father's education level and years of sport had no effect.

Keywords: parent perceptions, helicopter parent, athlete.

1. GİRİŞ

Aile toplumun çekirdeği, temeli, en küçük yapısıdır. Her toplum kendini oluşturan ailelere dayanır (Ağdemir, 1991). Aynı zamanda aile bireylerin ilk sosyal ortamı, ilk iletişim yeri, sosyal rollerini ve görevlerini öğrendiği, sevgi, ait olma ihtiyaçlarını giderdiği ve gelişip büyüdüğü ortamlardır (Özel & Zelyurt, 2016). Ebeveyn kısaca çekirdek aile içerisindeki anne babaya verilen isimdir. Ebeveynlik, anne ve babanın, çocuk yetiştirmeye ilgili tutumunu ve çocuğuna/çocuklarına fiziksel, duygusal, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişimi için uygulayan kişiler demektir (Avcı & Şatır, 2020).

Bireylerin yaşam ve gelişim süreci incelendiğinde, doğumdan itibaren yetişkinliğe kadar geçen zaman diliminde ebeveynlerinin tutum ve davranışlarından fazlaca etkilendiği bilinmektedir. Ebeveynlerin çocuklarını yetiştirme tarzları, onların okul, iş ve sosyal yaşamlarında kurdukları ilişki ve iletişimde, kişisel ve psikolojik gelişimlerinde büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle bir insanın hayatındaki tüm gelişim dönemlerinde ebeveyn tutumları oldukça önemlidir (Checa & Abundis-Gutierrez, 2017; Lofti ve ark., 2020).

Literatür incelendiğinde, Baumrind'in tanımladığı demokratik, otoriter ve izin verici, ilgisiz-kayıtsız tutum gibi birçok ebeveyn tutumu olduğu göze çarpmaktadır (Artır, 2022; Lofti ve ark. 2020; Sezer, 2010). Bu tutumlara ek olarak son dönemlerde helikopter ebeveynlik kavramı da gündemde yerini almıştır (Avcı & Şatır, 2020; Fingerman ve ark., 2012). Bu kavram ilk kez Ginott'un 1969'da yayınladığı "Parents & Teenagers (Ebeveynler ve Gençler)" isimli kitapta geçmiş ve ebeveynlerin çocuklarının gelişimlerinin tümünü dikkatle gözlemlemek için helikopter gibi başlarında gezindiği belirtilmiştir. Bir öğrencinin annesini "annem başımda helikopter gibi dönüyor" diye tarif etmesi üzerine Cline ve Fay'ın 1990'daki kitap serisinde yayınlanmış ve kullanımı daha da yaygınlaşmıştır (Akt: Odenweller ve ark., 2014; Özbek, 2022).

Helikopter ebeveynlik, çocuğun yaşamına gereğinden fazla karışan ve aşırı korumacı bir yaklaşımı temsil etmektedir (Hunt, 2008). Eunjo ve ark. (2019) helikopter ebeveyn yerine aşırı ebeveynlik, yoğun ebeveynlik, müdahaleci ebeveynlik gibi kavramların da kullanılabilirliğini belirtmiş ve bu ebeveynlik tarzını genç yetişkinlerin olmaları gereken gelişim dönemlerine uygun davranamama durumu olarak da tanımlanabileceğini ifade etmişlerdir.

Helikopter ebeveynler, çocukların başında sürekli dolaşma, daima kontrol altında tutma, çocuklar adına sürekli plan yapma, onlar adına karar verme, en iyi not,

en iyi meslek sahibi olmalarını bekleme, her şeyin mükemmel olmasını isteme, çocuğun sorunlarını çözmeye gibi davranışlar sergilemektedirler (Berger & Luckmann, 2008; Duygulu, 2018; Kwon ve ark., 2016; Segrin ve ark., 2012). Kelly ve ark. (2017) bu tür davranışların anne babaların iletişim durumlarına da yansıdığını tespit etmiş ve ebeveynlerin "biz az yemek yedik", "bugün çok yorulduk" "biz doktora gidiyoruz" gibi çoğul konuşmayı tercih ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca bu davranışların anne babaların kendi gerçekleştiremedikleri ideallerinin bir telafisi olarak değerlendiren yazarlar da bulunmaktadır (Van Ingen ve ark., 2015).

Ebeveynlerin tutumları çocukların sağlıklı beslenme, kötü alışkanlıklardan uzak durma gibi sağlıklı yaşam davranışları benimsemesinde etkili olduğu gibi, psiko-sosyal ve fiziksel anlamda da gelişimini etkilemektedir (Erdoğan, 2013; Kahraman, 2011). Anne babanın benimsediği tutum sporcularda antrenman veya müsabaka dönemlerinde de önemli bir etkiye sahiptir. Sportif performansın artmasında çevre ile ilgili faktörlerin yanında ebeveyn tutumlarının da önemli bir etkisi bulunmaktadır (Buyrukoğlu ve ark., 2024).

Spor, bireyin yeteneklerini geliştiren, belirli kurallar altında araçlı veya araçsız, bireysel veya toplu olarak, boş zaman faaliyeti kapsamı içinde veya tam zamanını alacak şekilde meslekleştirerek yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur (Erkal, 1982). Spor sayesinde birey, sosyal statü kazanır, insan ilişkilerini geliştirir, kişilikli ve iradeli olmasına katkı sağlar ve kendine güven duygusu kazanır (Yetim, 2000). Bunlara ek olarak yapılan çalışmalar sporun bireylerin psikolojik iyi oluş düzeylerine, psikolojik sağlamlıklarına, öz güvenlerinde artış, benlik saygılarına, olumlu problem çözme becerilerine de etkilerde bulunduğunu tespit etmiştir (Ağılönü, 2014; Canan & Ataoğlu, 2010; Demir ve Duman, 2019; Karabulut & Ulucan, 2011; Karakaya ve ark., 2005; McAuley ve ark., 1997).

Sporunda duygusal ve zihinsel açıdan başarıya ulaşmak için istikrar ve sürekliliğin yakalanması gerekir (Konter, 2004). Bu istikrarı sağlamak, korumak için sporcular zamanlarının büyük kısmını antrenman, müsabaka, kamp gibi faaliyetlerle geçirmek durumundadır. Diğer zamanlarda ise ödev yapma, ev işlerinde yardımcı olma, özel ihtiyaçlarını karşılama gibi sorumluluklarını yerine getirmede zorluklar yaşayabilirler. Bu zorlukları en aza indirmek için ebeveynler de çocuklarına yardım etme ihtiyacı hissedebilirler. Burada yardımın dozu önemlidir. Ebeveynlerin niyetleri iyi dahi olsa aşırı tutumlar çocuklarda olumsuz duygu ve davranışlara yol

açabilmektedir. Literatür incelendiğinde, helikopter ebeveyn davranışı sergileyenlerin çocuklarında, karar vermede zorluk çekme, yetersizlik duygusu, düşük öz saygı, aileye bağımlı olma, zayıf özerklik gelişimi, bağımlılık, anksiyete, depresyona yatkınlık, düşük akademik başarı gibi olumsuz sonuçların görüldüğünü tespit etmişlerdir (*Cui ve ark., 2019; Givertz & Segrin, 2014; Kantrowitz & Tyre, 2006; Kouros ve ark. 2017; Lamborn & Groh, 2009; Padilla-Walker & Nelson, 2012; Pehlivan, 2013*). Ayrıca sporcu çocukların ailelerinin gösterdiği yüksek helikopter tutum neticesinde de performansları olumsuz etkilenebilir. Ebeveynlerine bağımlı olan, devamlı işlerinin ebeveynleri tarafından yapılmasına alışık olan sporcular da kamplarda sıkıntılı süreçler yaşayabilir ve performansları olumsuz etkilenebilir.

Bu noktada sporcuların helikopter ebeveyn tutumu algılarının tespit edilmesi önem arz etmektedir. Literatür incelendiğinde sporcuların anne ve babaları ile ilgili tutum algıları konulu çalışmalara rastlanmış ancak sporcular üzerinde bu konu ile ilgili çalışmaların yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle bu çalışmanın amacı bireysel ve takım sporcularının helikopter ebeveyn algılarının belirlenip karşılaştırılmasıdır.

2. METOT

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, betimsel nitelikli tarama modeli bir araştırmadır. Tarama modeli, geçmişte veya devam eden bir durumu olduğu şekilde ortaya koymayı hedefleyen bir yaklaşımdır. Araştırma konusu olduğu gibi ortaya konmaya çalışılır. Bir şekilde etkilenmesine çalışılmaz (*Karasar, 2009*).

2.2. Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu kolay örneklem yöntemi ile seçilen, Ankara ilindeki farklı spor branşlarında lisansa sahip olan 16-19 aralığında 111 (%42) kadın, 153 (%58) erkek toplam 264 gönüllü sporcu oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı 21 maddeden oluşmaktadır. Literatürde örneklem belirlenirken en az 10 katı kişiyle çalışılması gerektiği belirtildiği için çalışmaya en az 210 kişi dahil edilmesi planlanmıştır. Eksik ve hatalı veri kaybını önlemek amacıyla 264 gönüllüye ulaşılmıştır. Araştırmaya dahil edilecek sporcular belirlenirken, en az bir yıl süresince lisanslı aktif sporcu olmak, anne ve

babasının hayatta ve birlikte olması ve çalışmaya gönüllü katılım kriterleri aranmıştır.

Tablo 1

Katılımcıların Demografik Özelliklerine İlişkin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Değişkenler		%	f
Cinsiyet	Kadın	111	42
	Erkek	153	58
Branş	Takım Sporları	154	58,3
	Bireysel Sporlar	110	41,7
Okul	Ortaokul	172	65,2
	Lise	92	34,8
	İlkokul	26	9,8
Anne Eğitim	Ortaokul	29	11
	Lise	101	38,3
	Üniversite	86	32,6
	Lisansüstü	22	8,3
Baba Eğitim	İlkokul	18	6,8
	Ortaokul	34	12,9
	Lise	75	28,4
	Üniversite	113	42,8
Algılanan Ekonomik Düzey	Lisansüstü	24	9,1
	Kötü	8	3
	Normal	103	39
Akademik Başarı	İyi	115	43,6
	Çok iyi	38	14,4
	Düşük	19	7,2
Başarı	Ortalama	107	40,5
	Yüksek	138	52,3

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu ile birlikte Yılmaz (2019) tarafından geliştirilen "Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ)" dir. 21 maddeden oluşan ölçek 4'lü Likert tipinde ve Anne Formu ve Baba Formu olmak üzere 2 bölüme ve 4 alt boyuta sahiptir. Ölçeğin alt boyutları; "Temel güven konusunda helikopter tutum", "Duygusal-kişisel yaşam alanında helikopter tutum", "Akademik yaşam alanında helikopter tutum" ve "Etik-ahlaki konularda helikopter tutum" şeklindedir. Ölçekteki anne ve baba formu bölümleri ayrı ayrı puanlanmaktadır. Ölçekten baba veya anne bölümlerinden alınabilecek puan en yüksek 84 iken, en düşük ise 21 puandır. Ölçeğin alt boyutları için iç tutarlılık katsayılarının ,83 - ,76 arasında değiştiği belirlenmiştir. Bu değerler ölçeğin tutarlılığının yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir. Bu çalışma için AHETÖ-Anne Formu güvenilirlik kat sayısı ,76, AHETÖ-Baba Formu güvenilirlik katsayısı ise ,81 dir.

2.4. Verilerin Toplanması

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Etik Komisyonuna yapılan başvurudan etik açıdan uygun olduğuna dair

onayın alınması sonrasında başlatılmıştır. Ölçekler araştırmacı tarafından yüz yüze uygulanmıştır. 1 ay süren veri toplama sürecinden sonra veriler SPSS paket programına aktarılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Veriler incelenerek eksik ve hatalı formlar çıkartılmış ve sağlıklı verilere normal dağılıma

Tablo 2

Örneklem Grubunun AHETÖ'ne İlişkin Betimsel İstatistikleri

Ölçekler	n	\bar{x}	ss	Min	Max	Skewness	Kurtosis
AHETÖ-Anne Formu	264	53,58	10,30	28	79	-,174	-,520
AHETÖ- Baba Formu	264	48,52	10,46	31	83	,282	,307

Tablo 2 incelendiğinde, AHETÖ-Anne Formu'nun çarpıklık (-,174) ve basıklık değerlerinin (-,520) olduğu, AHETÖ- Baba Formu'nun ise çarpıklık (,282) ve basıklık değerlerinin (,307) olduğu ve bu değerler ile de ölçeklerden alınan puanların normallik varsayımını sağladığı görülmektedir.

Tablo 3

Bireysel ve Takım Sporcularının AHETÖ ile İlgili Betimsel İstatistik Bilgileri

Ölçekler	Alt Boyutlar	Min	Max	\bar{x}
Takım Sporları	AHETÖ-Anne Formu	18,00	21,00	53,19
	AHETÖ-Baba Formu	79,00	83,00	47,98
Bireysel Sporlar	AHETÖ-Anne Formu	35,00	75,00	54,12
	AHETÖ-Baba Formu	28,00	77,00	49,28

Tablo 4

Araştırma Grubunun Branş Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları

Ölçekler	Branş	n	\bar{x}	ss	t	p
AHETÖ-Anne Formu	Takım Sporları	154	53,19	10,83	-,724	,460
	Bireysel Sporlar	110	54,12	9,53		
AHETÖ- Baba Formu	Takım Sporları	154	46,98	11,21	-,996	,305
	Bireysel Sporlar	110	49,28	9,30		

*p<0,05

Tablo 4 incelendiğinde takım sporları veya bireysel sporla uğraşan sporcuların anne ve babalarını helikopter ebeveyn davranışı sergilediklerine dair

uygunluğu, çarpıklık-basıklık değerleri incelenmiş ve homojen dağılım sergiledikleri tespit edilmiştir. Bu doğrultuda parametrik testlerden Bağımsız Örneklem T-Testi ve Tek Yönlü ANOVA analizleri uygulanmış, yaş ve spor yılı değişkenleri için ise Pearson Korelasyon testi yapılmıştır.

3. BULGULAR

Değerler: 21-31=İlgisiz Tutum, 32,55= Normal Tutum, 56 ve üzeri=Helikopter Tutum

Tablo 3 incelendiğinde takım sporlarında AHETÖ-Anne formu madde ortalamaları \bar{x} =53,19, AHETÖ-baba formu madde ortalamaları \bar{x} =47,98, bireysel sporlarda AHETÖ-Anne formu madde ortalamaları \bar{x} =54,12, AHETÖ-baba formu madde ortalamaları \bar{x} =49,98'dir. Toplamda ise AHETÖ-Anne formu madde ortalamaları \bar{x} =53,58, AHETÖ-baba formu madde ortalamaları \bar{x} =48,52'dir. Ölçek formunda belirtiler aralıklarla karşılaştırıldığında araştırma grubunun orta düzeyde helikopter ebeveyn algısı olduğu görülmektedir.

algılama düzeylerinde anlamlı farklılık tespit edilmemiştir (p>,05).

Tablo 5**Araştırma Grubunun Cinsiyet Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları**

Ölçekler	Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Takım Sporları	AHETÖ-Anne Formu	Kadın	71	48,30	9,79	-5,674	,000*
		Erkek	83	57,37	9,95		
	AHETÖ- Baba Formu	Kadın	71	43,66	9,96	-5,683	,000*
		Erkek	83	51,66	10,94		
Bireysel Sporlar	AHETÖ-Anne Formu	Kadın	40	52,67	9,00	-4,719	,000*
		Erkek	70	54,90	9,81		
	AHETÖ- Baba Formu	Kadın	40	48,07	8,60	-4,754	,000*
		Erkek	70	49,97	9,68		

*p<0,05

Tablo 5 incelendiğinde erkek sporcuların kadın sporculara göre anne ve babalarının daha yüksek düzeyde helikopter ebeveyn davranışı sergilediklerine

dair tutumlar geliştirdiği gözlenmektedir (p<0,05). Cinsiyet açısından ortaya çıkan bu farklılık bireysel ve takım sporları açısından da benzerdir.

Tablo 6**Araştırma Grubunun Okul Değişkenine Göre T-Testi Sonuçları**

Ölçekler	Alt Boyutlar	Cinsiyet	n	\bar{x}	ss	t	p
Takım Sporları	AHETÖ-Anne Formu	Ortaokul	126	52,84	11,40	-1,066	,403
		Lise	28	54,75	7,75		
	AHETÖ- Baba Formu	Ortaokul	126	47,49	11,50	-1,183	,206
		Lise	28	50,17	9,65		
Bireysel Sporlar	AHETÖ-Anne Formu	Ortaokul	46	53,10	9,92	-,950	,650
		Lise	64	54,85	9,24		
	AHETÖ- Baba Formu	Ortaokul	46	47,43	9,18	-1,782	,078
		Lise	64	50,60	9,24		

*p<0,05

Tablo 6 incelendiğinde, AHETÖ Anne ve Baba formu puan ortalamalarının okul değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>,05).

Tablo 7**Araştırma Grubunun Baba Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları**

Ölçekler	Alt Boyutlar	Baba Eğitim	n	\bar{x}	ss	Varyans Kaynağı	Kt	sd	KO	F	p	Fark
Takım Sporları	AHETÖ (Anne Formu)	İlkokul ¹	9	57,11	6,88	G.ararası	729,45	4	182,36	1,576	,184	-
		Ortaokul ²	20	48,25	10,10	G.içi	17244,69	149	115,73			
		Lise ³	49	54,30	11,06	Toplam	17974,15	153				
		Üniversite ⁴	62	52,96	11,71							
		LisansÜstü ⁵	14	54,85	7,24							
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Baba Formu)	İlkokul ¹	9	47,33	6,26	G.ararası	133,32	4	33,33	,260	,903	-
		Ortaokul ²	20	46,65	10,80	G.içi	19093,61	149	128,14			
		Lise ³	49	47,22	11,49	Toplam	19226,94	153				
		Üniversite ⁴	62	48,80	11,90							
		LisansÜstü ⁵	14	49,28	11,00							
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Anne Formu)	İlkokul ¹	9	56,22	8,08	G.ararası	287,77	4	71,94	,785	,537	-
		Ortaokul ²	14	57,14	10,51	G.içi	9618,41	105	91,60			
		Lise ³	26	54,84	9,60	Toplam	9906,21	109				
		Üniversite ⁴	51	52,92	9,51							
		LisansÜstü ⁵	10	52,30	9,55							
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Baba Formu)	İlkokul ¹	9	52,00	4,97	G.ararası	455,58	4	113,89	1,330	,264	-
		Ortaokul ²	14	51,07	9,20	G.içi	8988,67	105	85,606			
		Lise ³	26	51,53	9,68	Toplam	9444,26	109				
		Üniversite ⁴	51	47,25	8,83							
		LisansÜstü ⁵	10	48,80	12,64							

*p<0,05

Tablo 7 incelendiğinde, AHETÖ Anne ve Baba formu puan ortalamalarının baba eğitim durumu

değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir (p>,05).

Tablo 8*Araştırma Grubunun Anne Eğitim Düzeyi Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçekler	Alt Boyutlar	Anne Eğitim	n	\bar{x}	S	Varyans Kaynağı			F	p	Fark	
						KT.	sd	KO				
Takım Sporları	AHETÖ (Anne Formu)	İlkokul ¹	14	54,14	12,69	G.ararası	520,20	4	130,05	1,110	,354	-
		Ortaokul ²	18	48,61	8,97	G.içi	17453,95	149	117,14			
		Lise ³	56	53,69	10,65	Toplam	17974,15	153				
		Üniversite ⁴	52	54,42	10,24							
		LisansÜstü ⁵	14	51,57	13,58							
	AHETÖ (Baba Formu)	İlkokul ¹	14	49,71	12,90	G.ararası	179,214	4	44,803	,350	,843	-
		Ortaokul ²	18	46,00	10,26	G.içi	19047,728	149	127,837			
		Lise ³	56	47,28	11,95	Toplam	19226,942	153				
		Üniversite ⁴	52	48,67	9,34							
		LisansÜstü ⁵	14	49,00	14,62							
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Anne Formu)	İlkokul ¹	12	52,37	8,23	G.ararası	465,577	4	116,39	1,295	,004*	3-1
		Ortaokul ²	11	55,09	9,84	G.içi	9440,641	105	89,91			
		Lise ³	45	59,25	10,92	Toplam	9906,218	109				
		Üniversite ⁴	34	54,38	10,37							
		LisansÜstü ⁵	8	53,87	9,46							
	AHETÖ (Baba Formu)	İlkokul ¹	12	50,91	8,57	G.ararası	79,445	4	19,86	,223	,925	
		Ortaokul ²	11	49,90	9,33	G.içi	9364,818	105	89,18			
		Lise ³	45	49,33	9,34	Toplam	9444,264	109				
		Üniversite ⁴	34	48,23	9,57							
		LisansÜstü ⁵	8	50,12	10,82							

*p<0,05

Tablo 8'e göre takım sporlarıyla uğraşanların AHETÖ- Anne ve baba formu puan ortalamaları anne eğitim düzeyi değişkenine göre farklılık göstermemektedir (p>,05). Tablo da ayrıca bireysel

sporlarla uğraşanların AHETÖ- Anne formu puan ortalamalarında farklılık tespit edilmiştir (F₍₄₋₁₀₅₎ = 1,295; p<,05). Annesi lise mezunu olan bireysel sporcuların puan ortalamaları (\bar{x} =59,25), annesi ilkökul mezunu olanlardan (\bar{x} =52,37) anlamlı derecede yüksektir.

Tablo 9*Araştırma Grubunun Algılanan Ekonomik Düzey Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları*

Ölçekler	Alt Boyutlar	Ekonomik Düzey	n	\bar{x}	S	Varyans Kaynağı			F	p	Fark	
						KT.	sd	KO				
Takım Sporları	AHETÖ (Anne Formu)	Kötü ¹	2	59,00	5,65	G.ararası	780,267	3	260,08	2,269	,003*	3-1
		Normal ²	62	55,69	10,97	G.içi	17193,889	150	114,6			
		İyi ³	64	51,06	10,94	Toplam	17974,156	153				
		Çok iyi ⁴	26	52,03	9,54							
	AHETÖ (Baba Formu)	Kötü ¹	2	52,50	9,19	G.ararası	519,715	3	173,23	1,389	,248	-
		Normal ²	62	49,72	11,64	G.içi	18707,227	150	124,71			
		İyi ³	64	45,89	11,31	Toplam	19226,942	153				
		Çok iyi ⁴	26	48,61	9,562							
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Anne Formu)	Kötü ¹	6	62,50	10,65	G.ararası	489,69	3	163,23	1,837	,145*	3-1
		Normal ²	41	54,49	8,45	G.içi	9416,51	106	88,83			
		İyi ³	51	53,03	8,81	Toplam	9906,2	109				
		Çok iyi ⁴	12	53,50	7,60							
	AHETÖ (Baba Formu)	Kötü ¹	6	55,16	6,94	G.ararası	231,332	3	77,11	,882	,450	-
		Normal ²	41	49,21	8,92	G.içi	9212,93	106	86,91			
		İyi ³	51	48,60	10,31	Toplam	9444,26	109				
		Çok iyi ⁴	12	49,41	6,54							

*p<0,05

Tablo 9 incelendiğinde AHETÖ Anne ve Baba formu puan ortalamalarının algılanan ekonomik düzey

değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p>,05$).

Tablo 10

Araştırma Grubunun Akademik Başarı Değişkenine Göre ANOVA Testi Sonuçları

Ölçekler	Alt Boyutlar	Akademik Başarı			Varyans Kaynağı								
		n	\bar{x}	S	KT.	sd	KO	F	p	Fark			
Takım Sporları	AHETÖ (Anne Formu)	Düşük ¹	13	57,92	8,87	G.ararası	606,032	2	303,01				
		Ortalama ²	64	54,32	9,81	G.içi	11368,12	151	115,02	2,634	,005*	1-3	
		Yüksek ³	77	51,45	11,67	Toplam	17974,15	153					
	AHETÖ (Baba Formu)	Düşük ¹	13	53,07	7,01	G.ararası	998,20	2	499,10				
		Ortalama ²	64	49,82	11,11	G.içi	18228,73	151	120,72	4,134	,000*	1-3	
		Yüksek ³	77	45,58	11,39	Toplam	19226,94	153					
Bireysel Sporlar	AHETÖ (Anne Formu)	Düşük ¹	6	57,50	8,45	G.ararası	244,34	2	122,17				
		Ortalama ²	43	55,46	11,69	G.içi	9661,87	107	90,29	1,353	,263	-	
		Yüksek ³	61	52,85	7,69	Toplam	9906,21	109					
	AHETÖ (Baba Formu)	Düşük ¹	6	55,00	7,34	G.ararası	207,53	2	103,76				
		Ortalama ²	43	48,93	11,12	G.içi	9236,72	107	86,32	1,202	,305	-	
		Yüksek ³	61	48,96	7,92	Toplam	9444,26	109					

* $p<,05$

Tablo 10'a göre takım sporlarıyla uğraşanların AHETÖ- anne formu ($F_{(2-151)}=2,634$; $p<,05$) ve baba formu ($F_{(2-151)}=4,134$; $p<,05$) puan ortalamaları akademik başarı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermektedir ($p<,05$). Akademik başarısı düşük

olanların puan ortalamaları ($\bar{x}=57,92$) yüksek olanlardan ($\bar{x}=51,45$) anlamlı derecede yüksektir. Tablo da ayrıca bireysel sporlarla uğraşanların AHETÖ – anne ve baba formu puan ortalamalarında farklılık tespit edilmemiştir ($F_{(2-107)}=1,295/1,202$; $p>,05$).

Tablo 11

Araştırma Grubunun Yaş ve Spor Yılı Değişkenlerine İlişkin Korelasyon Analizi Sonuçları

		AHETÖ (Anne Formu)		AHETÖ (Baba Formu)	
		r	p	r	p
Yaş	r	-,094		,133	
	p	128		,000**	
	n	264		264	
Spor Yılı	r	-,019		-,036	
	p	,759		,563	
	n	264		264	

** $p<,01$

Tablo 11'e göre araştırma grubunun AHETÖ (Baba Formu) puanlarının yaş değişkenine göre ($r=,133$; $p<,01$) pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki göstermekte, AHETÖ (Anne Formu) ve AHETÖ (Baba Formu) puanlarının spor yılı değişkenine göre bir ilişki ($r=-,094$; $p>,01$) göstermemektedir.

4. TARTIŞMA

Bu çalışmanın amacı bireysel ve takım sporcularının helikopter ebeveyn algılarının belirlenmesi ve karşılaştırılmasıdır. Literatürde yeni ebeveyn tutumlarından biri olan helikopter ebeveyn algıları ile ilgili çalışmalara rastlanmaktadır ancak konu ile ilgili sporcular üzerinde bir çalışmaya rastlanmadığından benzer çalışmalar incelenerek tartışma hazırlanmıştır.

Araştırma grubunun branş değişkenine göre helikopter ebeveyn algılarına bakıldığında takım sporları veya bireysel sporla uğraşan sporcuların anne ve babalarını helikopter ebeveyn davranışı sergilediklerine

dair algılama düzeylerinde anlamlı farklılık olmadığı görülmektedir (Tablo 4; $p>,05$). Bu durumda sporcunun hangi spor branşı işe uğraştığının helikopter ebeveyn algısına bir etkisi olmadığı söylenebilir. Araştırmada sporcuların ebeveynlerini orta düzeyde helikopter ebeveyn olarak algıladıkları tespit edilmiş ve sonuçları bu durumun etkilediği düşünülmektedir.

Araştırmada cinsiyet değişkenine göre ebeveyn algılarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir (Tablo 5; $p<,05$). Bireysel veya takım sporlarıyla uğraşan erkeklerin ölçeğin her iki formunda da yüksek puan aldığı görülmektedir. Bu duruma göre erkek sporcuların kadın sporculara oranla daha yüksek düzeyde helikopter ebeveyn algısına sahip oldukları söylenebilir. Bir başka ifade ile erkek çocuk sahibi anne babanın daha fazla helikopter ebeveyn tutumu sergilediği de düşünülebilir. Ortaya çıkan bu sonuca ebeveynlerin çocuk yetiştirmedeki kültürel değerlerin etkisi olduğu söylenebilir. Çünkü Türk toplumunda odak noktası olan erkek çocuklardır ve erkek çocuklar anne babanın

tutumlarına daha fazla maruz kalabilmektedir. Ayrıca ülkemizde kız çocukları daha korumacı ve baskı zihniyeti altında yetişmekte olduğu düşünüldüğünde anne babanın helikopter davranışları daha fazla normalleşmektedir. Genç takım sporcuları üzerinde yapılan bir çalışmada erkek sporcuların kadın sporculara oranla daha fazla düzeyde ebeveynlerini hem demokratik hem otoriter hem de ilgisiz olarak algıladıklarını tespit etmiştir (Orhan ve ark., 2023). Ayrıca Okray (2016), Lofti ve ark. (2020) farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda benzer bulgular elde etmişlerdir.

Araştırmada okul değişkenine göre puan ortalamalarına bakıldığında lise öğrencilerinin ölçeğin iki formunda da ortaokul öğrencilerinden yüksek puan aldıkları ancak aralarındaki farkın anlamlı olmadığı görülmektedir (Tablo 6, $p>.05$). Bu sonuca göre lise öğrencileri annelerini ve babalarını daha yüksek düzeyde helikopter ebeveyn olarak algılamaktadır. Bu durumda lise öğrencilerinin ergenlik döneminde olmalarının ve bu dönemin gençlerdeki kendini daha bağımsız hissetme, yetişkin olarak görülme, özgür hareket edebilme gibi ihtiyaçlarından dolayı ebeveynlerini bu şekilde algıladıkları düşünülebilir. Yılmaz (2020) ortaokul öğrencilerinin yüksek ebeveyn algılarına sahip olduğunu, Gude (2014) yaptığı çalışmada ilk öğretim öğrencilerinde daha yüksek helikopter ebeveyn algılarının olduğunu, Harper ve ark., (2014) çocukların okul değişkeninin helikopter ebeveyn algısını etkilemediğini, tespit etmişlerdir. Bulgulardaki farklılıkların sadece gelişim dönemi ile ilgi olmadığını, ebeveynlerin kişilik özellikleri ile ilgili de olabileceği gibi, ebeveynlerin bu tutumlarının çocuklarının yaşamları süresince de devam edebileceğini düşündürülebilir.

Araştırmada takım sporlarıyla uğraşanların anne ve baba helikopter ebeveyn algıları babanın eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmamakta (Tablo 7), bireysel sporlarla uğraşanların anne eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmaktadır (Tablo 8). Annesi lise mezunu olan bireysel sporcuların puan ortalamaları annesi ilköğretim mezunu olanlardan anlamlı derecede yüksektir. Çocuk yetiştirmek ortak bir sorumluluktur ancak toplumumuzda anneler bu sorumluluğu daha fazla üstlenmektedir. Baba dışarıda çalışıp evin geçimini sağlayan kişi, anne ise ev ve çocuk bakımı ile uğraşan kişi konumundadır. Her ne kadar günümüzde bu sorumlulukların dağılımında eşitlik sağlanmaya başlanmış olsa da bu düşünceyi benimsemiş kişiden kişiye farklılık gösterebilir. Yılmaz (2020) Türk annelerin

babalara kıyasla daha fazla helikopter tutumuna sahip olduğu ve babaların annelere göre daha fazla ilgisiz tutum sergilediğini ortaya çıkarmıştır. Bradley-Geist ve Olson-Buchanan'ın (2014) yaptığı çalışmada annelerin tutumlarının eğitim seviyesi göre farklılaştığını, eğitimin yüksekliğinin helikopter tutum sergilemede etken olduğunu tespit etmiştir. Özbek (2022) yaptığı çalışmada algılanan helikopter ebeveyn tutumlarının annenin eğitim durumu değişkenine göre farklılaşmadığını ancak baba eğitim durumu değişkenine göre farklılaştığını tespit etmiştir. Gencer (2020) farklı gruplarla yaptığı çalışmada anne eğitim durumunun helikopter ebeveyn algılarını farklılaştırdığını, baba eğitim durumunun ise farklılaştırmadığını tespit etmiştir (Akt: Özbek, 2020). Artır (2022) yapmış olduğu çalışmada annelerin algıladıkları helikopter ebeveyn tutum düzeyleri ile annelerin öğrenim düzeyi ve annelerin içinde yetiştikleri aile tipi arasında anlamlı düzeyde bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Görüldüğü üzere literatürde araştırma bulgularına benzer ve farklı bulgulara rastlanmaktadır. Bulguların çeşitliliği araştırma gruplarının farklılıklarından, ayrıca ebeveynlerinde farklı kültürlerde yetişmiş ve o kültüre uygun ebeveyn tutumunu benimsemiş olmasından kaynaklandığı düşünülebilir.

Araştırma grubunun helikopter ebeveynlik algılarının algılanan ekonomik düzey değişkenine göre farklılaştığı araştırmanın bir diğer bulgusudur (Tablo 9). Ekonomik durumlarını kötü olarak algılayan bireysel ve takım sporcularının iyi olanlara oranla daha yüksek düzeyde annelerini helikopter ebeveyn olarak algıladıkları söylenebilir. Bir başka değişle ekonomik düzeyi zayıf anneler daha yüksek helikopter ebeveyn tutumu sergilemektedir. Ekonomik durum ebeveynlerin helikopter tutumlarını etkilemektedir. Turan ve ark. (2024)'na göre ebeveynler bu durumun farkındadırlar ve artan akademik ve ekonomik rekabet sebebi ile bu tutumları sergilediklerini belirtmişlerdir. Literatür incelendiğinde helikopter tutumun genellikle orta üstü ve iyi gelir sahibi ebeveynlerde daha fazla görüldüğü şeklindedir (Avcı & Şatır, 2020; Bradley-Geist & Olson-Buchanan, 2014; Bristow 2017; Kwon & Yoo 2017). Çalışma bulgularının literatürle uyumlu olmaması durumunun farklı ülkeler, farklı kültürler ve farklı ebeveyn düşüncelerinden kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca bahsedilen çalışmalarda ebeveynlerin çocuklarının sporcu olmaması da bu durumu etkileyebilir. Ülkemizdeki eğitim şartları ve ekonomik şartlar göz önüne alındığında gelir seviyesi düşük

ebeveynlerin çocuklarının geleceğine yön vermek, kariyer hedeflerine yardımcı olmak, ileride iyi bir hayat yaşamalarına olanak sağlamak için daha fazla destek sağladıkları düşünülebilir. Ayrıca helikopter ebeveynliğin araştırmada belirtilen olumsuz sonuçlarının yanında olumlu sonuçlarının da olduğu düşünülmektedir. Spor yapmak, sporda başarıya ulaşmak çok zaman ve emek harcamayı gerektirmektedir. Aktif olarak spor yapan çocuklar, gençler veya yetişkinler spor dışında kalan hayatlarında ödev yapma, ders çalışma, odasını toplama, yemek yapma gibi birçok sorumluluğu yerine getirmede zorluk yaşayabilmektedir. Bu noktada ebeveynlerin iyi niyetli helikopter davranışı sergilemeleri doğal karşılanabilir. Gelir seviyesi yüksek olan ebeveynlerin çocuklarının eğitim veya çevre olanakları daha çeşitlidir ve gelecekleri ebeveynleri tarafından daha kolay şekillenebilir. Çocuk yetiştirmedeki en önemli role sahip olan annelerin bu eşitsizlik durumunu en aza indirme düşüncesi ile daha fazla helikopter ebeveyn tutumu sergilemeleri anlayışla karşılanabilir.

Araştırmadaki bir diğer bulguya göre takım sporları yapanların helikopter ebeveyn algılarının akademik başarı değişkenine göre farklılık göstermekte, bireysel spor yapanların algıları ise akademik başarı değişkenine göre farklılık göstermemektedir (Tablo 10). Bir diğer ifade ile takım sporları ile uğraşan sporcuların anne babaları daha fazla helikopter ebeveyn tutumu sergilemektedir. Takım sporları ve bireysel sporlar spor yapma temeline sahip olsa da takım sporlarının bir grup arasında oynanması, rekabetin diğer takımla gerçekleştirilmesi, bireysel sporların da kendi başına ve rekabeti de kendi performansıyla gerçekleştirilmesi gibi farklı dinamiklere sahiptir (*Spor254, 2023*). Bu farklı dinamikler bireylerde farklı kişisel özellikler kazanmasına sebep olabilmektedir. Aralarında birisi kolay diğer zor gibi bir ayırım yapmak doğru bir yaklaşım olmasa da bireysel sporcularının performanslarına, sportif ve akademik başarılarına daha iyi odaklanabildikleri söylenebilir (*Aykora & Dinçer, 2022*). Bu sebepten ötürü takım sporcularının ebeveynlerinin

Yeni nesil ebeveynlik kavramı olan helikopter ebeveynlik konusu ülkemiz literatüre yeni girmiş olması sebebi ile araştırma bulguları benzer çalışmalar ile desteklenmeye elden geldiğince çalışılmıştır. Literatürün daha çok yeni olduğu düşünüldüğünden çocuk ve gençler üzerinde daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle sporcu bireyler üzerinde

çocuklarının akademik başarıları konusunda helikopter davranış sergiledikleri düşünülebilir. Artır (2022) helikopter ebeveynlerin çocuklarının akademik başarısının her şeyden önce geldiğini belirtmiştir. Ayrıca helikopter ebeveynliğin düşük akademik başarı ile ilişkili olduğunu bildiren çalışmalarda literatürde mevcuttur. (*Ganaprakasam ve ark., 2018; Kim ve ark., 2013; Segrin ve ark., 2012; Shoup ve ark., 2009*)

Tablo 11'e göre araştırma grubunun AHETÖ (Baba Formu) puanlarının yaş değişkenine göre ($r=,133$; $p<0,01$) pozitif yönde düşük düzeyde bir ilişki göstermekte, AHETÖ (Anne Formu) ve AHETÖ (Baba Formu) puanlarının Spor yılı değişkenine göre bir ilişki ($r=-,094$; $p> 0,01$) göstermemektedir. Bu sonuca göre sporcuların yaşları arttıkça babaların helikopter baba davranışlarının düştüğü, annelerin tutumlarında ise bir değişiklik olmadığı söylenebilir. Ayrıca spor yılının ebeveynlerin helikopter tutumlarında bir etkisinin olmadığı da söylenebilir. Çocuk yetiştirme durumları ele alındığında annelerin ön planda oldukları ve çocuklar annelerinin gözünde hiç büyümedikleri de bir gerçektir. Loftis (2014)'e göre helikopter babalar, güvenli ve ahlaki davranış gibi konularda helikopterlik gösterdiklerini, annelerin helikopter davranışlarının ise her konuyu kapsadığını belirtmiştir. Artır (2022), Özbek (2020), Yılmaz (2020) farklı gruplarla yaptıkları çalışmalarda daha genç yaşlardaki bireylerin helikopter ebeveyn algılarının daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda, bireysel ve takım sporları ile uğraşan sporcuların helikopter ebeveyn tutum algılarının normal düzeyde olduğu, ebeveyn tutumu algılarına cinsiyet, anne eğitim, algılanan ekonomik düzey, akademik başarı ve yaş değişkeninin etkisi olduğu, okul türü, baba eğitim durumu ve spor yılı değişkenlerinin ise etkisinin olmadığı bulgularına ulaşılmıştır.

çalışmaların yapılması önem arz etmektedir. Ayrıca ebeveynlere helikopter tutumun çocuk ve gençler üzerine etkilerinin anlatılacağı platformların hazırlanması da önerilmektedir.

6. ETİK BEYANI

Yayın etiğine uygun olarak etik kurul onayı çalışma öncesinde Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Etik Komisyonundan 26.03.2024 tarih ve 06 sayılı toplantıda E-77082166-604.01-921388 sayı ile alınmıştır.

7. YAZAR KATKILARI

Çalışmanın planlanması, verilerin toplanması, literatür taraması, yazımı ve tartışması aşamaları yazar E.O.K. tarafından hazırlanmıştır.

8. KAYNAKLAR

- Ağdemir, S. (1991). Aile ve Eğitim. *Aile ve Toplum*, 1(1), 1-4. https://dergipark.org.tr/tr/download/article_file/198056
- Ağlönü, Ö. (2014). *Farklı spor branşlarıyla uğraşan sporcuların hayal etme ve problem çözme becerilerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi.
- Artr, K. E. (2022). *Helikopter ebeveyn tutumu ile yetişen annelerin kendi öz yeterlilik inançları ile çocuklarının öz düzenleme becerileri arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Aykora, A. F., & Dinçer, U. (2022). Spor bilimlerinde öğrenim gören lisans öğrencilerinin spora bağlılık düzeyleri ve akademik başarılarının incelenmesi. *Uluslararası Dağcılık ve Tırmanış Dergisi*, 5(1), 1-8. <http://dergi.tdf.gov.tr/en/download/article-file/2493889>
- Avcı, S. Ç. & Şatır, D. G. (2020). Yeni Bir Kavram: Helikopter ebeveynlik. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 163-168. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.738884>
- Berger, P. L., & Luckmann, T. (2008). *Gerçekliğin sosyal inşası/ Bir bilgi sosyolojisi incelemesi*. Paradigma Yayıncılık, 70-74.
- Bradley-Geist, J. C. & Olson-Buchanan, J. B. (2014). Helicopter parents: An examination of the correlates of over-parenting of college students. *Education and Training*, 56(4), 314-328. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2012-0096>
- Bristow, J. (2014). *The double bind of parenting culture: Helicopter parents and cotton wool kids*. Parenting Culture Studies: Springer, 200-215.
- Buyrukoğlu, E., Tanir, H., Özdemir, M. & Karagöz, S. (2024). Futbol, Voleybol ve Basketbol branşlarında aktif olarak yer alan amatör sporcuların algılanan başarı motivasyonu ile ebeveyn tutumlarının incelenmesi, *The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS)*, 13(2), 172-183. <https://doi.org/10.22282/tojras.1435804>
- Canan, F., & Ataoğlu, A. (2010). Anksiyete, depresyon ve problem çözme becerisi algısı üzerine düzenli sporun etkisi. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 11(38), 38-43. <https://search.trdizin.gov.tr/yayin/detay/99995/>
- Checa, P., & Abundis-Gutierrez A. (2017). Parenting and temperament influence on school success in 9-13 year olds. *Frontiers in Psychology*, 8, 543. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00543>
- Cui, M., Allen, J. W., Fincham, F. D., May, R. W., & Love, H. (2019). Helicopter parenting, self-regulatory processes, and alcohol use among female college students. *Journal of Adult Development*, 26(2), 97-104. <https://doi.org/10.1007/s10804-018-9301-5>
- Demir, K., & Duman, S. (2019). Bireylerin spor yapma durumlarıyla, benlik saygıları ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 437-449. <https://doi.org/10.31680/gaunjss.567126>
- Duygulu, S. (2018). *Yeni nesil ebeveynlik ve helikopter aileler*. Destek Yayınları.
- Erdoğan, G. (2013). *13-18 yaş obez tanısı almış ergenlerin anne-baba tutumu ve sosyal fizik kaygı ile ilişkisinin normal ergenlerle karşılaştırılması* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Eunjoo, J., Woosang, H., Seonghee, K., Hyelim, S., Yue, Z., & Zhenqiang Z., (2019). Relationships among helicopter parenting, self-efficacy, and academic outcome in American and South Korean College students, *Journal of Family Issues*, 40(18), 2849-2870. <https://doi.org/10.1177/0192513X19865297>
- Erkal, M. (1982). *Sosyolojik açıdan spor*. Filiz Kitapevi.
- Fingerman, K. L., Cheng, Y., Wesselmann, E. D., Zarit, S., Furstenberg, F., & Birditt, K. S. (2012). Helicopter parents and landing pad kids: Intense parental support of grown children. *Journal of Marriage and Family*, 74, 880-896. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3737.2012.00987.x>
- Ganaprakasam, C., Davaidass, K. S. & Muniandy, S. C. (2018). Helicopter parenting and psychological consequences among adolescent. *International Journal of Scientific and Research Publications*, 8(6), 378-382. <http://doi.org/10.29322/IJSRP.8.6.2018.p7849>
- Gençer, G. B. (2020). *Ergenlerde algılanan helikopter ebeveyn tutumunun, depresyon ve anksiyete ile ilişkisinin incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi] İstanbul Okan Üniversitesi.
- Givertz, M., & Segrin, C. (2014). *The association between overinvolved parenting and young adults' self-efficacy, psychological entitlement and family communication*. *Communication Research*, 41(8), 1111-1136. <http://doi.org/10.1177/0093650212456392>
- Gude, K. (2014). *College Students and their Helicopter Parents: a Recipe for Stress*. http://www.huffingtonpost.com/karl-gude/parents-the-worst-kind-of_b_5097971.html
- Harper, C. E., Sax, L. J. & Wolf, S. (2012). The role of parents in college students' sociopolitical awareness, academic, and social development. *Journal of Student Affairs Research and Practice*, 49(2), 137-56. <https://doi.org/10.1515/jsarp-2012-6147>
- Hunt, J. (2008). Make room for daddy and mommy: Helicopter parents are here. *The Journal of Academic Administration in Higher Education*, 4(1), 9-11. <https://www.jwpress.com/Journals/JAAHE/BackIssues/JAAHE-Spring-2008.pdf#page=17>
- Spor254. (2023). Takım sporu yapmanın faydaları nelerdir? <https://spor264.com.tr/foto/15511656/takim-sporu-yapmanin-faydalari-nelerdir?2>
- Kahraman, S. (2011). *Çocukların algıladıkları ebeveyn tutumlarının sigara algıları üzerine etkisinin incelenmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Kantrowitz, B. & Tyre, P. (2006). *The fine art of letting go*. Newsweek <http://www.usc.edu/student-affairs/parents/images/TheFineArtofLettingGo.pdf>

- Karabulut, E. O., & Ulucan, H. (2011). Yetiştirme yurdunda kalan öğrencilerin problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi Kırşehir ili örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 227-238. <https://dergipark.org.tr/en/pub/kefad/issue/59498/855253>
- Karakaya, I., Coşkun, A., & Ağaoğlu, B. (2006). Yüzücülerin depresyon, benlik saygısı ve kaygı düzeylerinin değerlendirilmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 7(3), 162-166. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/68011/>
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar-ilkeler-teknikler*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Kelly, L., Duran, R. L. & Miller-Ott, A. E. (2017) Helicopter parenting and cell-phone contact between parents and children in college. *Southern Communication Journal*, 82(2), 102-114. <https://doi.org/10.1080/1041794X.2017.1310286>
- Kim, S. Y., Wang, Y., Orozco-Lapray, D., Shen, Y. & Murtuza, M. (2013). Does 'Tiger Parenting' exist? Parenting profiles of Chinese Americans and adolescent developmental outcomes. *Asian American Journal of Psychology*, 4(1), 7-18. <https://doi.org/10.1037/a0030>
- Konter, E. (2004). *Antrenörlük ve takım psikolojisi*, Palme Yayıncılık, 85-88.
- Kouros, C. D., Pruitt, M. M., Ekas, N. V., Kiriaki, R., & Sunderland, M. (2017). Helicopter parenting, autonomy support, and college students' mental health and well-being: The moderating role of sex and ethnicity. *Journal of Child and Family Studies*, 26(3), 939-949. <https://doi.org/10.1007/s10826-016-0614-3>
- Kwon, K., & Yoo, G. A. (2017). Does Culture matter? A Qualitative inquiry of Helicopter Parenting in Korean American College Students. *Journal of Child and Family Studies*, 26(7), 1979-1990. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0694-8>
- Kwon, K.A., Yoo, G., & Bingham, G.E. (2016). Helicopter parenting in emerging adulthood: Support or barrier for Korean college students" psychological adjustment? *Journal of Child and Family Studies*, 25(1), 136-145. <https://doi.org/10.1007/s10826-015-0195-6>
- Lamborn, S. D., & Groh, K. (2009). A four-part model of autonomy during emerging adulthood: Associations with adjustment. *International Journal of Behavioral Development*, 33(5), 393-401. <https://doi.org/10.1177/01650254409338440>
- Loftis, L. (2014). *Things we don't discuss about helicopter parenting but should*. The Federalist. <http://thefederalist.com/2014/04/17/9-things-we-dont-discuss-about-helicopter-parentingbut-should>
- Lotfi, S., Meydan, S., & Erbaş, K. (2020). Investigation of the effects of perceived helicopter mother attitude on self-esteem and negative problem orientation in University students. *Archives of Health Science and Research*, 7(3), 231-7. <https://doi.org/10.5152/ArcHealthSciRes.2020.19045>
- McAuley, E., Mihalko, S. L., & Bane, S. M. (1997). Exercise and self-esteem in middle-aged adults: Multidimensional relationships and physical fitness and self-efficacy influences. *Journal of Behavioral Medicine*, 20, 67-83. <https://link.springer.com/article/10.1023/A:1025591214100>
- Odenweller, K. G., Booth-Butterfield, M. & Weber, K. (2014). Investigating helicopter parenting, family environments, and relational outcomes for millennials. *Communication Studies*, 65(4), 407-425. <https://doi.org/10.1080/10510974.2013.811434>
- Okray, Z. (2016). Helicopter parenting and related issues: Psychological well being, basic psychological needs and depression on university students. *Current Research in Education*, 2(3), 165-173. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr/crd/article/view/5000199427>
- Orhan, S., Elmas, L., Atıcı, A. R., Erbaş, M. K. & Karahan, M. (2023). Genç takım sporcularında anne-baba tutumları ile prososyal ve antisosyal davranışlar arasındaki ilişki: Kesitsel Araştırma. *Türkiye Klinikleri J. Sports Sci*, 5(3), 413-21. <https://doi.org/10.1080/10.5336/sportsci.2023-97701>
- Özbek, T. (2022). *Bireylerin algılanan helikopter ebeveyn tutumları ile psikolojik iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.
- Özel, E. & Zelyurt, H. (2016). Anne baba eğitiminin aile çocuk ilişkilerine etkisi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 16(36), 9-34. <http://dx.doi.org/10.21560/spcd.60151>
- Padilla-Walker, L. M., & Nelson, I. J. (2012). Black hawk down? Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of Adolescence*. 35(5), 1177-1190. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.03.007>
- Pehlivan, Z. (2013). Helikopter aileler. <https://tedmem.org/memnotlari/degerlendirme/helikopter-aileler>
- Segrin, C., Wozidlo, A., Givertz, M., Bauer, A., & Murphy, M. T. (2012). The association between parent-child communication and entitlement and adaptive traits in adult children. *Family Relations*, 61, 237-252. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2011.00689.x>
- Sezer, Ö. (2010). Ergenlerin kendilik algılarının anne baba tutumları ve bazı faktörlerle ilişkisi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(1), 1-19
- Shoup, R., Gonyea, R. M. & Kuh, G. D. (2009). Helicopter parents: Examining the impact of highly involved parents on student engagement and educational outcomes. *49th Annual Forum of the Association for Institutional Research, Atlanta, Georgia*. <http://cpr.indiana.edu/uploads/AIR%202009%20Impact%20of%20Helicopter%20Parents.pdf>
- Turan, F. D., Yılmaz, R., Işık, M., Öngün, M., Kayabaşı, K., Amaç, E., & Soylu İ. (2024). Bireylerin algıladıkları helikopter ebeveyn tutumlarının yordayıcısı olarak ebeveynleşme durumları. *Akdeniz Nursing Journal*, 2(3), 88-9. <https://doi.org/10.59398/ahd.1374219>
- Van Ingen, D. J., Freiheit, S. R., Steinfeldt, J. A., Moore, L. L., Wimer, D. J., Knutt, A. D., & Roberts, A. (2015). Helicopter parenting: The effect of an overbearing caregiving style on peer attachment and self-efficacy. *Journal of College Counseling*, 18, 7-20. <https://doi.org/10.1002/j.2161-1882.2015.00065.x>
- Yetim, A. (2000). Sporun sosyal görünümü. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 63-72. <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/issue/27963/298406>
- Yılmaz, H. (2019). İyi ebeveyn, çocuğu için her zaman her şeyi yapan ebeveyn değildir: Algılanan Helikopter Ebeveyn Tutum Ölçeği (AHETÖ) Geliştirme Çalışması. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 3(1), 3-31 <https://doi.org/10.24130/eccd-jeccs.1967201931114>
- Yılmaz, H. (2020). Türkiye'de helikopter ebeveynlik eğilimi ve helikopter ebeveynlerin demografik özellikleri. *Sosyal Politika*

- Çalışmaları Dergisi, 20(46), 133-160.
<https://doi.org/10.21560/spcd.v20i54504.540233>
- Yılmaz, H., & Büyükcebeci A. (2019). Bazı pozitif psikoloji kavramları açısından helikopter ebeveyn tutumlarının sonuçları. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 9(54), 707-744.
<https://dergipark.org.tr/en/pub/tpdrd/issue/48897/623279>
- Wilson, C. J., & Deane, F. P. (2012). Brief report: Need for autonomy and other perceived barriers relating to adolescents' intentions to seek professional mental health care. *Journal of Adolescence*, 35(1), 233–237.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2010.06.011>